

Доклад от мисия

Среща на работната група за натовареността и професионалния статут на магистратите

Изготвен от експерти на Съвета на Европа

РЕЗЮМЕ НА ОСНОВНИ ИДЕИ, касаещи натовареността

1. Разграничение между делопоток и натовареност

1) делопоток – отнася се до броя дела по видове дела

2) натовареност – отнася се до очакваното количество работа (т.е. работни часове и минути), което се изисква от съдия или съдебен служител при работата по дадено дело

2. От делопоток към натовареност – оценка на натовареността – техники

1) интервюта и фокус групи – с избрани съдии (напр. председатели на отделения) и съдебни служители; Испания – серия от срещи, по една за всеки вид дела, за участие са поканени между 15 и 20 съдии, избрани от председателите на съдилищата, опит да се осигури представителство на по-големи градове столица на провинции, на големи и малки градове;

2) проучване/метод *Делфи* – Швейцария – проучване: „как дадено дело в конкретна правна област (или даден вид дела) се оценява средно по скала за трудност с оценка, например от 1 до 5“;

3) пряко измерване – отчет на времето, ежедневни записвания на дейности по дела;

4) комбиниран подход; в Швейцария се използва този подход, който включва статистически стойности (по специално брой дела в конкретна област или категория, брой служители) и оценъчни данни (брой позиции в процент за всяка област или категория дела)

3. Оценка на натовареността – пример за проучване на времето от САЩ, включва 5 части:

1) проучване на времето в целия щат – 4 седмици през октомври 2010 г.; отбелязвания в веб-базиран формуляр; обучение за всички участници и съдебните администратори – лично или по интернет; 98% участие;

→ тегла на делата

2) посещения на място в избрани и представителни съдилища – за получаване на задълбочена представа за въпросите, които съдиите трябва да решават, за да работят ефективно по различните видове дела; документиране на процедури и практики, за които се смята, че повишават ефикасността и качеството, както и области, за които се смята, че ограничените ресурси възпрепятстват ефективността;

3) проучване за „достатъчното време“ в целия щат с участието на всички съдии от първоинстанционните щатски съдилища – уеб-базирано проучване; на участниците е даден списък с 37 задължения, за всяко от които трябва да посочат доколко са съгласни със становището „Като цяло имам достатъчно време“ за извършване на задължението ефективно, с 5-степенна скала от „почти никога“ до „почти винаги“ или „не е приложимо“; допълнителни въпроси – да оценят причините за забавянето в съдилищата, в които работят, и да посочат начини, по които компенсират времевите ограничения; резултатите от това проучване са допълнени с по-нататъшни проучвания посредством групи по метода *Делфи*;

4) корекции на предварителните тегла на делата посредством групи, сформирани по метода *Делфи*, с участието на избрани опитни съдии с препоръки за корекции на предварителните тегла на делата – качествен преглед на предварителните тегла на делата; 4 сесии за коригиране;

5) окончателен преглед на процеса от компетентния орган (Комисия за оценка на нуждите на съдебната система) и приемане на окончателните тегла на делата, както са коригирани в хода на процеса.

4. Използване на измерването на натовареността на индивидуално и организационно ниво

1) индивидуално ниво, модули за измерване на резултатите в Испания

2) организационно ниво, моделът *Ламиси* в Холандия – въвеждане на нова счетоводна система, обвързване на финансирането на отделния съд с продуктивността по делата в годината, предхождаща бюджетната година; измерване на натовареността – разграничение между 49 категории дела; за всяка категория е дадена оценъчна стойност на средното съдебно време (в минути), което е необходимо за разглеждане на делата; минутите за всяка категория се базират на измерване на натовареността, което се провежда на всеки 3 години; проучването е проведено от външен изследователски екип; използва се за:

→ изчисляване на разходите за едно дело

→ за преценка как да бъдат използвани ресурсите в рамките на съда

→ за определяне на финансовите ресурси на съдебната власт – в зависимост от общата производителност на всички съдилища взети заедно.

5. Препоръки към българската съдебна власт – да извърши в кратки срокове оценка на обема работа – 12-18 месеца

1) предварителни условия:

→ да намери подходящ съветник

→ да осигури сътрудничество между ръководните органи на съдебната власт

→ ако не може да използва наличните, да събере статистическа информация за движението на делата

2) анализ на обема работа – да се избере подходящ метод; да не се избързва (6 месеца)

3) резултатите да се изпратят на участниците в процеса и да се изисква обратна връзка (1-2 месеца)

4) да се изготви нова съдебна карта и да се преразпределят човешките ресурси

5) да се определят индивидуални и/или организационни критерии за обема работа

6) да се определи подходящ механизъм за разпределяне на бюджета на съда въз основа и на обема работа

7) при нужда да се вземат бързо краткосрочни мерки.